

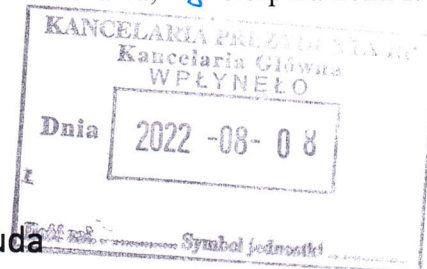

**Niezależny Samorządny Związek Zawodowy
Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa
ZARZĄD GŁÓWNY**

02 - 520 Warszawa tel.: 22 640 80 23; 22 640 82 67
ul. Wiśniowa 50 fax. 22 849 82 30
REGON: 013041871 NIP: 521-28-94-909

Warszawa, 8 sierpnia 2022 r.

L.dz.ZG/151/2022

Sz. Pan
Andrzej Duda
Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej

Szanowny Panie Prezydencie

W imieniu Niezależnego Samorządny Związku Zawodowego Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa chcę przedstawić Panu Prezydentowi uwagi do przyjętej przez Sejm nowelizacji ustawy o Służbie Więziennej w dniu 05.08.2022 r.

Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa, chce zwrócić uwagę Pana Prezydenta na fakt, że przyjęty przez Sejm projekt ustawy o Służbie Więziennej, nie był poddany trybowi konsultacji społecznych z reprezentatywnym w rozumieniu prawa Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa zrzeszającym ponad 12 tysięcy członków, reprezentującym całe środowisko więźniaków, powinien on zostać wycofany z obiegu prawnego. Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa opiniował projekt ustawy w październiku 2021 roku i nie otrzymał żadnej odpowiedzi w formie pisemnej czy jego uwagi zostały przyjęte, czy odrzucone oraz jaki jest powód ich odrzucenia.

Do prac w Sejmie Rzeczypospolitej Polskiej został skierowany zupełnie inny projekt ustawy, który nie był konsultowany z czynnikiem społecznym. W związku z tym przyjęcie przez Rząd nowelizacji ustawy daje możliwość wystąpieniem przez Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa ze skargą do Trybunału Konstytucyjnego. Należy nadmienić, że w 2010 roku, podczas procedowania nowej ustawy o Służbie Więziennej, Niezależny Samorządny Związek Zawodowy Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa czynnie uczestniczył w procesie jej uchwalania, uczestnicząc w posiedzeniach powołanej Nadzwyczajnej Podkomisji do tej ustawy, gdzie zgłosił ponad 200 poprawek, a uwzględniono ponad 40 z nich.

Przechodząc do strony merytorycznej przyjętego projektu nowelizacji, nie wnosi on praktycznie żadnych korzystnych rozwiązań dla Funkcjonariuszy

i Pracowników Więziennictwa, które miałyby na celu poprawę ich bezpieczeństwa pełnienia służby w warunkach zagrożenia życia i zdrowia. Przykładem może być niedawne wydarzenie, tj. zabójstwo funkcjonariuszki Zakładu Karnego w Rzeszowie oraz rozwiązania, które skutkowałyby zachęceniem do wstępowania w szeregi Służby Więziennej. Już teraz w Służbie Więziennej jest bardzo dużo wakatów. Służba jest w kryzysie etatowym. Nawet jeżeli dochodzi do zakończenia procesu rekrutacji i przyjęcia kandydata do służby, to bardzo często, już po kilku dniach rezygnuje, twierdząc, że "w tym wariatkowie nie da się pracować".

Związki Zawodowe działające w Służbie Więziennej, uważają, że polityka Dyrektora Generalnego Służby Więziennej oraz zapisy zwarte w uchwalonej Ustawie mogą doprowadzić do opuszczenia szeregów Służby Więziennej w 2023 roku, przez kilka tysięcy doświadczonych funkcjonariuszy z co najmniej 15-letnim stażem służby. Ucieczka doświadczonej kadry na emeryturę, jest spowodowana przepracowaniem, przeciążeniem psychicznym i fizycznym, ponieważ są obciążani zadaniami i poleceniami, których nie są w stanie wykonać w czasie normatywnego czasu służby.

Dyrektorzy jednostek, pomimo pełnej wiedzy o atmosferze panującej w jednostkach, którymi kierują, na odprawach służbowych meldują Dyrektorowi Generalnemu i Ministrowi Sprawiedliwości, że atmosfera jest dobra, bo boją się odwołania z zajmowanych stanowisk. Związane jest to z tym, że są oni na swoje stanowisko „powoływani”, a nie „mianowani” i w każdej chwili można ich odwołać bez uzasadnienia. Nowelizowana Ustawa zmienia zapisy dotyczące mianowania i powołania. Do tej pory kierownicy działów w Zakładach Karnych i Aresztach Śledczych byli „mianowani”, co znaczyło, że tylko kara dyscyplinarna lub jakieś ciężkie przewinienie mogła spowodować odwołanie z zajmowanego stanowiska. W nowelizacji ustawy wprowadza się „powołanie” na stanowiska głównego księgowego, kierowników działów oraz ich zastępców, co może skutkować odwołaniem, bez żadnej przyczyny. Ma to na celu doprowadzenie do całkowitego uzależnienia od przełożonych. Nikt nie odważy się wyrazić swojego zdania, bo może zostać odwołany. Takie rozwiązania, zawarte w nowelizacji ustawy przez Ministerstwo Sprawiedliwości i Centralny Zarząd Służby Więziennej, prowadzą do inwigilacji i "zamordyzmu" w stosunku do szeroko rozumianej kadry dowódczej jednostek penitencjarnych. Już dzisiaj brakuje chętnych do zajmowania tych stanowisk.

W celu racjonalizacji zatrudnienia i walki z brakami kadrowymi, zamiast przeprowadzić reformę w zakresie uposażenia funkcjonariuszy np. reforma dodatków za wysługę lat, reforma dodatku służbowego, cel ten chce strona służbowa osiągnąć przez wydłużenie delegowania funkcjonariusz bez jego zgody do służby w innej jednostce penitencjarnej z 6 miesięcy do 12 miesięcy.

Rozwiązania zawarte w art 123 i 125, dające Dyrektorowi Generalnemu Służby Więziennej uprawnienia do innego rozkładu czasu służby. W sytuacjach

opisanych bardzo nieostro np. ze względu na potrzeby służby, zagrożenia bezpieczeństwa jednostek, może wprost prowadzić np. do zmiany systemu 4 zmianowego na system 3 zmianowy i wykonywanie zadań w zmniejszonym stanie etatowym, gdzie tutaj dbałość o zdrowie i życie funkcjonariuszy?

Nowelizacja wprowadza przedłużenie tzw. okresu zatarcia kary o 6 miesięcy. W okresie trwania kary funkcjonariusz nie może być nagradzany, awansowany, nie otrzyma nagrody rocznej, itp. Czy to ma służyć zachęceniu do wstępowania lub pozostania w szeregach Służby Więziennej?

Ponadto rozszerza się i sankcjonuje zadania o zapewnienie porządku i bezpieczeństwa w urzędzie obsługującym Ministra Sprawiedliwości oraz w Prokuraturze Krajowej. Czy w dobie tak wielkich braków etatowych stać Państwo Polskie, aby kilkuset doświadczonych, znakomicie wyszkolonych funkcjonariuszy pełniło służbę ochronną w gmachach Ministerstwa Sprawiedliwości i prokuratury Krajowej, zamiast wykonywać zadania związane z zapewnieniem bezpieczeństwa wewnętrznego Państwa i obywateli, pełniąc służbę w Aresztach i Zakładach Karnych?

Najbardziej kontrowersyjny zapis dotyczy wprowadzenia ustawą Inspektoratu Wewnętrznego Służby Więziennej, któremu daje się bardzo szeroki zakres uprawnień służących inwigilowaniu, nie tylko funkcjonariuszy, ale również osób postronnych. Donos (który może być fałszywy lub wysłany na czyjeś polecenie) może np. pozwolić na zakładanie podsłuchu osobie wskazanej w donosie i wszystkim osobom, z którymi się kontaktuje bez potrzeby zgody sądu (ale za zgodą Prokuratora Generalnego, który na dzień dzisiejszy jest przełożonym funkcjonariuszy Służby Więziennej) i do 5 dni zbierać wszystkie informacje o tych osobach, a następnie po 5 dniach, jak donos się nie potwierdzi, „ponoć” dokumenty zostaną zniszczone. Służba ta odpowiada tylko przed Prokuratorem Generalnym. Uprawnienia te mogą również służyć np. do walki politycznej przed idącymi wyborami, a wy tłumaczeniem dla wprowadzenia tego organu jest niczym nie uzasadniona i nie potwierdzona rosnąca przestępczość wśród skazanych, funkcjonariuszy i pracowników SW w Zakładach Karnych i Aresztach Śledczych. W latach 2016-2021 było wszczętych około 500 postępowań za czyny noszące znamiona przestępstwa, ale już nie podano, ilu funkcjonariuszy to dotyczyło oraz ile z tych postępowań zakończyło się prawomocnym wyrokiem skazującym. Nie wskazano również, czy wyroki skazujące dotyczyły przestępstwa w związku ze służbą czy były to np. oskarżenia dotyczyły naruszeń zasad ruchu drogowego, czego oczywiście nie należy lekceważyć, ale czy jest to powód do powołania Inspektoratu Wewnętrznego Służby Więziennej? Niechlubnym przykładem może być Zakład Karny we Wrocławiu, gdzie pomówiono wielu funkcjonariuszy, a na dzień dzisiejszy trzech z nich już zostało uniewinnionych przez sąd i otrzymali odszkodowania od Służby Więziennej, sześciu funkcjonariuszom kończy się proces sądowy, który wskazuje na podobne zakończenie jak w powyższych trzech przypadkach. Jeden funkcjonariusz został skazany za rzekome przekazanie szachów skazanemu, a jeden

z posądzonych odszedł na emeryturę, popadł w alkoholizm. Zmarnowano niewinnym ludziom życie, zszarpano autorytet, opinię w środowisku, w którym żyli, czy tak ma działać Inspektorat Wewnętrzny Służby Więziennej na rzecz funkcjonariuszy?

Wprowadzenie tej instytucji powoduje niepotrzebne zwiększenie wydatków finansowych budżetu Państwa. Jej funkcjonowanie, generuje wysokie uposażenia i dodatki, a przede wszystkim pomniejsza liczbę etatów tak bardzo potrzebnych na pierwszej linii w podstawowych jednostkach (Zakłady Karne i Areszty Śledcze), gdyż wprowadzenie tego organu nie spowoduje zwiększenia liczby etatów w służbie. Szef Inspektoratu Wewnętrznego Służby Więziennej ma być awansowany do stopnia generała. Naszym zdaniem, ale także zdaniem wielu ekspertów, w dziedzinie bezpieczeństwa Państwa, jest to kolejna służba specjalna, która może być wykorzystana przez Ministra Sprawiedliwości, do bardzo różnych celów kryjących się pod hasłem „walki z przestępczością wśród osadzonych i pracujących w Zakładach Karnych i Aresztach Śledczych funkcjonariuszy i pracowników”. Tym bardziej, że nie podlega kontroli ze strony organów ustawodawczych Państwa, ani kontroli Prezydenta.

Reasumując:

1. Powstanie Inspektoratu Wewnętrznego Służby Więziennej.

- Inwigilacja do 5 dni bez zgody np. Sądu, nie tylko funkcjonariuszy, ich rodzin, ale każdego obywatela, który miał kontakt z funkcjonariuszem, którego dotyczył anonim.
- Idealny instrument dla osadzonych i ich rodzin, którzy będą pisać anonimy na funkcjonariuszy wykonywujących i egzekwujących od osadzonych praworządnie, ale zdecydowanie regulaminu wykonania kary.

2. Wydłużenie okresu kary z 6 do 12 miesięcy.

3. Wydłużenie okresu delegowania z 6 do 12 miesięcy.

- Kodeks Pracy przewiduje delegowanie bez zgody pracownika do 3 miesięcy. Obowiązująca ustawa o SW przewiduje delegowanie do 6 miesięcy a w nowym projekcie wydłuża się ten okres do 12 miesięcy. Wskazana zmiana ma na celu ratowanie bardzo złej sytuacji kadrowej w niektórych okręgach w Polsce, np. w okręgu Warszawskim. Przykład: Można delegować f-sza z Rzeszowa do Warszawy bez jego zgody na okres 1 roku.

4. Zmiana „mianowania” na „powołanie” już od stanowiska zastępcy kierownika działu.

- Wprowadzony zapis ma ułatwić zarządzanie kadrą kierowniczą w SW. Jest to wdrażanie systemu totalitarnego. Powołany podwładny

nie będzie mógł mieć swojego zdania ani swojego sposobu zarządzania, ale będzie ślepo wykonywał polecenia swojego przełożonego, ponieważ może zostać odwołany bez żadnego uzasadnienia. Przykładem tego może być wprowadzona zmiana w 2015 roku, która dotyczy Dyrektorów.

5. Wykreślenie Sądu Pracy

- Wykreślenie możliwości odwołania się f-sza do Sądu Pracy (największe osiągnięcie ustawy o SW z 2010 roku) i wprowadzenie w zamian Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego, który sprawdza podjętą przez przełożonego decyzję tylko pod kątem formalno-prawnym. Jest to spowodowane tym, iż wielu funkcjonariuszy odwołujących się do Sądu Pracy, ostatnimi czasy wygrywało sprawy.

6. Rozdział dotyczący postępowań dyscyplinarnych:

- Prowadzący postępowanie wyjaśniające może potem prowadzić postępowanie dyscyplinarne.
- Po odwołaniu się ukaranego funkcjonariusza, dyrektor może powołać komisję do rozpatrzenia bądź nie. Jest to w jego gestii. „Pełna demokracja”

7. Projekt zakłada również wstrzymanie awansowania na pierwszy stopień oficerski po podpisaniu dekretu przez Prezydenta Rzeczypospolitej, a wstrzymuje tę decyzję Szef Służby. Należy domniemywać, że zrównano uprawnienia Dyrektora Generalnego SW z Prezydentem RP.

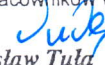
8. Służba ta (Inspektorat Wewnętrzny Służby Więziennej) ze swojej działalności nie składa sprawozdania np. Sejmowi RP, tylko Prokuratorowi Generalnemu, który jest jej przełożonym.

Jest to bardzo rygorystyczna Ustawa względem funkcjonariuszy Służby Więziennej, co może wpłynąć na odejście ze służby bardzo dużej liczby doświadczonych funkcjonariuszy i pogłębić i tak duże braki kadrowe w Służbie Więziennej.

Biorąc powyższe pod uwagę prosimy Pana Prezydenta o zawetowanie nowelizacji Ustawy o Służbie Więziennej, uchwalonej przez Sejm RP w dniu 05 sierpnia 2022 r.

PRZEWODNICZĄCY
ZARZĄDU GŁÓWNEGO
Niezależnego Samorządnego Związku Zawodowego
Funkcjonariuszy i Pracowników Więziennictwa

Czesław Tuła

Wyk.: 2 egz.

1. Adresat
2. a/a